

γενιάζω Θράκ. (Σαρεκκλ.) Κέρκ. Πελοπν. (Γαργαλ.)
γενιάζου Λέσβ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γενιά.

1) Ἀποκτῶ γενεάν, ἀπογόνους Κέρκ.: Τέτοια ζῶα γε-
νιάζονται εὐκόλα. β) Ἐπὶ ὀρνίθων γεννῶ φά Πελοπν.
(Γαργαλ.): Δὲ γενιαστήκανε ἀκόμα οἱ πουλλακίδες μου
2) Γίνομαι συγγενής τινος Θράκ. (Σαρεκκλ.) Λέσβ.

γενιακό τό, Πελοπν. (Κίτ. Μάν.)

Οὐδ. τοῦ ἀμαρτ. ἐπιθ. γενιακός, ὃ ἐκ τοῦ οὐσ. γενιά
καὶ τῆς παραγωγ. κατάλ. -ιακός.

1) Γενιά 1, ὃ ἰδ.: Ἄσμ.

Βρὲ νιέ, 'πὸ ποῦ 'ν' ἡ χώρα σου, | 'πὸ ποῦ τὸ γενιακό σου;
Μάν.

Ἀφάμισες τοῦ πάππου μου | καὶ ὅλο μου τὸ γενιακό
(ἀφάμισες=ἐδυσφήμεσες· ἐκ μοιρολ.) Κίτ. 2) Γενιά 4, ὃ
ἰδ.: Ἦρθε μὲ τὸ γενιακό του.

γενιδάκι τό, Ἀνάφ.

Ἐκ τοῦ ἀμαρτ. οὐσ. γενίδι.

Γενάκι 1, ὃ ἰδ.: Αἰνιγμ.

Ἔχω ἓνα παπποῦ προσπάππου, | κινεῖ τὰ γενιδάκια του,
πέφτουν τὰ κονιδάκια του
(ὃ μῦλος καὶ τὰ ἄλφυρα).

γενικά ἐπίρρ. λόγ. κοιν.

Ἐκ τοῦ οὐδ. τοῦ ἐπιθ. γενικός.

Κατὰ γενικὸν τρόπον, καθολικῶς, ἀνεξαιρέτως, συνολικῶς:
Γενικά ἔχει δίκιο. Ἐξετάζει τὸ ζήτημα γενικά. Ὅλοι γε-
νικά οἱ ἄνθρωποι. Ἡ ὑγεία του γενικά εἶναι καλή.

γενικός λόγ. κοιν.

Τὸ ἀρχ. ἐπιθ. γενικός.

Α) Ἐπιθετικ. 1) Ὁ κοινὸς εἰς ὅλους, ὃ καθολικός λόγ. κοιν.:
Γενικός ἀναβρασμός - ἐνθουσιασμός - σημασιοτολισμός. Γε-
νικός διαχειριστής - κληρονόμος - πληρεξούσιος. Γενική ἀ-
μνηστία - ἀπεργία - γνώμη - διαταγή - ἐντύπωση - ἐξέταση -
ἐπίθεση - ἰδέα - καθαριότης - καταστροφή - μόρφωση. Γενι-
κό καλὸ - κακὸ - νοσοκομεῖο - ξεσθήκωμα - συμπέρασμα
κοιν. || Φρ. Εἶναι γενικός κανὼν. Ἐπικρατεῖ γενικός ἀνα-
βρασμός. Κατὰ γενικὴν ἀγανάκτησιν-ἀπαίτησιν-ὁμολογίαν.
Ὁ ὁργανισμός του παρουσιάζει γενικὴν βελτίωσιν. Γενικὴ
ἄποψις τῆς πόλεως. Ἀπὸ γενικῆς ἀπόψεως. Ἔτυχε γενικῆς
μορφώσεως. Γενικὸν ἐμπόριον λόγ. κοιν. 2) Ὁ ἔχων τὴν
καθολικὴν ἐποπτεῖαν ὑπηρεσίας ἢ ἐργασίας τινὸς καὶ ἐπεκτείν-
ων τὴν ἐξουσίαν του εἰς πολλοὺς ἄλλους, ἰδίᾳ ἐπὶ ὑπαλλήλων
λόγ. κοιν.: Γενικός ἀντιπρόσωπος - ἀρχηγός - ἀρχίατρος -
γραμματεὺς - διευθυντής - ἐπιθεωρητής - ἐπόπτης - κληρο-
νόμος - πληρεξούσιος. Γενικὸν Ἐπιτελεῖον Στρατοῦ - Γενι-
κὸν Χημεῖον τοῦ Κράτους || Φρ. Εἶναι γενικός ντερβέναγας
(εἶναι ἀπόλυτος κύριος, κάμνει ὅ,τι θέλει) κοιν. 3) Ὁ μὴ
ἐπακριβῶς καθωρισμένος, ὃ μὴ ἀναφερόμενος εἰς συγκεκρι-
μένον τι λόγ. κοιν.: Ἐπῆρε μίαν γενικὴν ἰδέαν. Ἔδωκε μίαν
γενικὴν εἰκόνα τοῦ θέματος.

Β) Οὐσ. 1) Τὸ ἀρσ. κατὰ παράλειψιν τῶν λ. γραμμα-
τεύς, διευθυντής, ὃ ἔχων τὴν γενικὴν ἐποπτεῖαν κοιν.:
Ἦρθε - ἔφυγε - τηλεφώνησε ὁ Γενικός. Σὲ ζήτησε ὁ Γενι-
κός. β) Ὁ ἐποπτεύων μαθητὴς εἰς τὴν τάξιν κατὰ τὴν ἀπου-
σίαν τοῦ διδασκάλου Κύθηρ. Συνών. πρωτόσκολος. 2) Τὸ
θηλ. ὑπὸ τὸν τύπ. γενικιά, ἢ κεντρικὴ αὐλαξ, ἐξ ἧς κατὰ
τὴν ἄρδευσιν διοχετεύεται τὸ ὕδωρ εἰς ἄλλας μικροτέρας
Στερελλ. (Λεπεν.) Συνών. μάννα. 3) Τὸ οὐδ. κατὰ παρά-

λειψιν τῶν λ. καλό, πρᾶγμα, ζήτημα, συμφέρον
κτλ., τὸ ἀνήκον εἰς τὸ σύνολον σύνθηθ.: Νὰ κοιτάξης τὰ γε-
νικά καὶ ὄχι τὰ ἀτομικά. Ἔκαμε πολλὰ γενικά 'ς τὸν τόπο.

γενικῶς ἐπίρρ. λόγ. κοιν. καὶ δημ. Κεφαλλ. Κίμωλ.
Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) Σύμ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γενικός.

Κατὰ τρόπον γενικὸν λόγ. σύνθηθ.: Γενικῶς ὁ καιρὸς εἶναι
καλὸς λόγ. σύνθηθ. Μωρέ, οὐλές οἱ γυναῖκες γενικῶς εἶναι
νὰ μὴ τσι πιστεύης Κεφαλλ. Ἦγλεντούζανε τότες γενικῶς
Κίμωλ. || Ἄσμ.

Ὅλοι καλῶς ὠρίσατε, | ὅλοι κοινῶς καὶ γενικῶς
(ἐκ μοιρολ.) Κίτ. Μάν.

γενιλίκι τό, ἀμαρτ. γεν-νιλίτσι Μεγίστ.

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *yenilik*=ἀνανέωσις.

Ὁ νέος διορισμός, τὰ νέα ἀξιώματα, αἱ νέαι μισθώσεις:
Παροιμ. Τὸν Μάρτη δίδονται τὰ γεν-νιλίτσια (καιρὸς
παντὶ πράγματι).

γενι-ντουνιάς ὁ, Ἀττικ. Ἰων. (Κρήν.) Κύπρ. Πελοπν.
(Ναύπλ.) — Σ.Δάφνης, Ν.Ἐστ. 25 (1933), 739 Ἀ.Κουρτίδ.
Εἰκόν. ζώων, 244 *geni-douniās* Κρήτ. Σύρ. *gini-douniās*
Λέσβ.

Ἐκ τοῦ Τουρκ. ἐπιθ. *geni*=νέος καὶ τοῦ Τουρκ. οὐσ.
dunya=κόσμος.

1) Τὸ φυτὸν μεσπιλέα ἢ Ἰαπωνικὴ (*eriobotrya Japonica*),
τῆς οἰκογ. τῶν ροδιδῶν (*rosaceae*), τῆς τάξ. τῶν ροδωδῶν
(*rosales*) Κρήτ. 2) Τὸ φυτὸν μεσπιλέα ἢ Γερμανικὴ, ἢ κοι-
νῶς λεγομένη *μουσμουλιά* (*mespilus Germanica*), τῆς οἰ-
κογ. τῶν ροδιδῶν (*rosaceae*), τῆς τάξ. τῶν ροδωδῶν (*rosa-*
les) Κύπρ. 3) Τὸ φυτὸν ἰβηρίς ἢ ἀείζωος (*iberis sempervi-*
rens), τῆς οἰκογ. τῶν σταυρανθῶν (*cruciferae*), τῆς τάξ. τῶν
ροιαδωδῶν (*rosadales*) Ἰων. (Κρήν.) Λέσβ. Πελοπν. (Ναύπλ.)
Σύρ. Σ.Δάφνης, ἔνθ' ἄν.: Τὰ φυτὰ τῆς ἐποχῆς δειλινά,
γενι-ντουνιάδες, λιοστρόφια, ἀρμαρόρριζες Ναύπλ. Κοίτα,
εἶναι κάτι γενι-ντουνιάδες 'ς τὸν κῆπο Σ.Δάφνης, ἔνθ' ἄν. ||
Ἄσμ.

Γέννημα τοῦ γενι-δουνιά, κρίνε μου μυρωδάτε
Κρήν. 4) Τὸ πτηνὸν κοκκοθραύστης ὃ κοινὸς ἢ γνήσιος
(*coccothraustes vulgaris*) Ἀττικ. — Ἀ.Κουρτίδ., ἔνθ' ἄν.
Συνών. γυφτοπούλλι, σταυρομύτης.

γενιοκρατῶ ἀμαρτ. γενιοκρατειῶμαι Κέρκ. (Ἀργυ-
ρᾶδ.) γενιοκρατειοῦμαι Ἰ.Πολυλ., Διηγ., 52.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γενιά καὶ τοῦ ρ. κρατῶ.

Κατάγομαι ἐκ τινος γενεᾶς ἔνθ' ἄν.: Ἐγὼ γενιοκρατειοῦ-
μαι ἀπ' ἐκεῖνον τὸν Μιχαὴλ Ἰ.Πολυλ., ἔνθ' ἄν. || Ἄσμ.

Κι ἀφοῦ τὸν ἐλαβώσανε, τότε ψαχνορωτᾶνε,
μὰ δὲ μᾶς λὲς γιανίτσαρη, ποῦθε γενιοκρατεῖσαι;
Ἀργυρᾶδ.

γενίτης ἀμαρτ. γενίτ'ς Θράκ. (Ἀδριανούπ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γένος καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ίτης.

Ὁ συγγενής.

Ἡ λ. καὶ ὡς ἐπών. Μύκ., ἐξ ἐγγράφου τοῦ 1778 Βλ.
Γ.Πετρόπ., Νοταρ. Πράξ., 1707, 9.

γενιτσάραγας ὁ, Ἡπ. Κρήτ. γιανιτσάραγας Κρήτ. —
Ἰ.Δραγούμ., Σαμοθράκ.², 73.

Ἐκ τῶν Τουρκ. *yeniceri*=γενίτσαρος καὶ *ağasi*=ἀρ-
χηγὸς τῶν γενιτσάρων. Παρὰ Σομ. ὁ τύπ. *ντζαντισάραγας*,

ἐξ ἐπιστολῆς δὲ τοῦ 1715 ὁ τύπ. *γενιτζαραγασῆ* ὁ, *É. Le-grand*, *Biblioth. gr. vulg.*, 4, 149 «ὁ γενιτζαραγασῆ χωρὶς φερμάνι δὲν ἐβγαίνει νὰ στείλῃ γενιτζάρην ἔξω».

Ἄρχηγος γενιτσάρων ἐνθ' ἄν.: *Καὶ δὲ μοῦ λὲς ποῦθ' ἔναι ἡ πατρίδα σου, π' ἔτσι μιλεῖς 'ς ἓνα γενιτσάραγα; Κρήτ. ||* Ἄσμ.

Πέντε πασάδες τὴν κρατοῦν καὶ δέκα γενιτσάροι καὶ αὐτὸς τ' ὁ γιανιτσάραγας κρατᾷ τὴν ἀπ' τὸ χέρι Ἰ. Δραγούμ., ἐνθ' ἄν.

Δύνει τσι καὶ ἀρματώνει τσι τσι γενιτσαγαῶδες 'ς τὴ στράτ' ἀπὸν πορίζανε ρωτοῦν γιὰ τσι φονιάδες (πορίζανε=ἐξήρχοντο) Κρήτ.

γενιτσαράκι τό, Βιθυν. (Κατιρλ.) *γεν-νιτσαράκι* Ρόδ. *γεγιτσεράκι* Καππ. (Συνασσ.) *γιαν-νιτσαράκι* Κῶς (Πυλ.)

Ἐκ τοῦ οὗς. *γενίτσαρος* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -άκι.

Ἄσμ. Ἐνα μικρὸ Τουρκόπουλο, ἓνα γενιτσαράκι Κατιρλ.

Ἐνα γεν-νιτσαράκι, μιὰς μάγισσας παιδί *γεν-νήσκια* ροῦχα βάλ-λ'ει καὶ γγαστρῶν-νεται Ρόδ.

Φάνη καὶ εἰς *γεγίτσαρος*, μικρὸ *γεγιτσεράκι* Συνασσ.

γενιτσαραῖος ὁ, ἀμάρτ. *γεγιτσαραῖος* Καππ. (Συνασσ.) Ἐκ τοῦ πληθ. *γενιτσαραῖοι* τοῦ οὗς. *γενίτσαρος*. *Γενίτσαρος*, δ ἰδ.: Ἄσμ.

Κ' ἓνας ἀπ' τοὺς *γεγίτσαρους*, μικρὸς *γεγιτσαραῖος* ἀμέτρητα τὰ ἔβγαλε καὶ ἀψήφητα τὰ δίνει.

γενιτσαράκος ὁ, ἀμάρτ. *γιανιτσαράκος* Στερελλ. (Ἀκαρναν.)

Ἐκ τοῦ οὗς. *γενίτσαρος* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -άκος

Ἄσμ. Ἄσμ. Ἡρθ' ἓνας *γιανιτσαράκος* δώδικο χρονονοῦ 'ς τοῦ μάρμαρου πατάει καὶ ἔβγαζι νιρό.

γενιτσαράς ὁ, ἀμάρτ. *γεν-νιτσαράς* Μεγίστ.

Ἐκ τοῦ οὗς. *γενίτσαρος* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ας. *Γενίτσαρος*, δ ἰδ.: Ἄσμ.

Κάθε καμάρα κρύβγουνται ἐν-νιὰ *γεν-νιτσαράδες*.

γενιτσαριά ἡ, Ἡπ. Ἰος Κρήτ. *γεν-νιτσαριά* Κάρπ. Νίσυρ. *γενιτσαρία* Ἐπετ. Παρνασσ. 12 (1916), 103 *γιανιτσαριά* Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὗς. *γενίτσαρος* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ιά.

1) Πλήθος γενιτσάρων, οἱ γενίτσαροι ἐνθ' ἄν.: *Μακαρία τοῦ Σουλτάνου Μαχμούτη, ποὺ ξέβγαλε τὴ γιανιτσαριά Κρήτ. ||* Ἄσμ.

Νὰ μὴ μᾶς πάρουν ἡ Τουρκιά, | μᾶς γράφουν 'ς τὴ γενιτσαριά Ἡπ.

Κάνει σταφύλι ροζατσὶ καὶ τὸ κρασί του μέλι τὸ πίνει ἡ γενιτσαριά τσαὶ πά' νὰ πολεμήσῃ

Ἰος. 2) Ἡ περίοδος καθ' ἣν ἐκορυφώθη ἡ δράσις τῶν γενιτσάρων, ἰδίως μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1770 Κρήτ. Συνών. *γενιτσαρισμὸς* 1, *ξεκουκουλοσύνη*.

γενιτσάρικος ἐπίθ. Ἡπ. (Λειά) *γεῖν'τσάρ'κος* Θράκ. (Γέν.) *γιαῖν'τσάρ'κος* Θράκ. (Σκεπαστ. Σκοπ.) *γιαῖν'τσάρ'κους* Ἡπ.

Ἐκ τοῦ οὗς. *γενίτσαρος* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ικος.

Ἄσμ. Ὁ ἀνήκων εἰς τὸν *γενίτσαρον* ἐνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Ράφταινα ἡμ'να κ' ἔρραφτα | ροῦχα γεῖν'τσάρ'κα Γέν.

Οἱ ραφτάδες ἔρραφταν | σκούφιες *γενιτσάρικες* Λειά.

γενιτσαρισμὸς ὁ, Λεξ. Δημητρ. *γιανιτσαρισμὸς* Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ρ. **γενιτσαρίζω*

1) *Γενιτσαριά* 2 Κρήτ.: *Κατέχεις το πὼς ἦτον ἀκόμης γιανιτσαρισμὸς εἰς τὴ Γρήτη, ὅθεν ἐγεννήθηκα.* 2) Αὐθαίρεσία, πρᾶξις σκληρὰ ἢ συμπεριφορὰ αὐθάδης καὶ παράνομος, ἀρμόζουσα εἰς γενιτσάρους Λεξ. Δημητρ.: *Ἀς λείπουν οἱ γενιτσαρισμοί. Συνών. γενιτσαρλίκι.*

γενιτσαρλίκι τό, Σίφν.

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *yenicerlik*.

Γενιτσαρισμὸς 2, δ ἰδ.

γενιτσαρόπουλο τό, ἀμάρτ. *γιανιτσαρόπουλο* Π. Ἀραβαντ., Συλλ. δημ. ἄσμ., 252 *γιαῖν'τσαρόπ'λου* Ἡπ.

Ἐκ τοῦ οὗς. *γενίτσαρος* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -πουλο, περὶ ἧς ἰδ. Γ. Χατζιδ., ΜΝΕ 1,636 κέξ.

Ἄσμ. Ὁ μικρὸς *γενίτσαρος* ἐνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Σ τὴν πόρτα τοῦ *Σαλονικιοῦ* | *κάθετ' ἓνας γιανίτσαρος ἓνα γιανιτσαρόπουλο*

Π. Ἀραβαντ., ἐνθ' ἄν.

γενίτσαρος ὁ, κοιν. *γενίτσαρος* Πόντ. (Ἀμισ. Ἰμερ. Ἰνέπ. Κερασ. Κοτύωρ. Κρώμν. Οἶν. Τραπ. Χαλδ.) *γεν-νίτσαρος* Μεγίστ. *γιανίτσαρους* κοιν. βορ. ἰδιωμ. *γιανίτσαρος* Θάσ. Κρήτ. Κύπρ. Πελοπν. (Βούρβουρ.) Προπ. (Μαρμαρ.) Σκῦρ. Χίος — Γ. Ψυχάρ., Ταξίδι³, 115 — Λεξ. Μπριγκ. Βλαστ. 512. Πρω. *γιαν-νίτσαρος* Ρόδ. Τῆλ. *γιανίτσαρους* Μακεδ. (Καταφύγ.) *γιανίτσαρης* Κεφαλλ. Κέρκ. (Ἀργυρᾶδ.) Πελοπν. (Κυνουρ.) Σκῦρ. *γεγίτσαρος* Καππ. (Συνασσ.) *γεγιτσερης* Καππ. (Συνασσ.) *ντζανίτσαρης* Λεξ. Μπριγκ. *γενίτσαρε* Τσακων. (Χαβουτσ.) *ἐνίτσαρος* Νάξ. (Ἀπύρανθ.) *ἐνιτσαρης* Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *yeniceri* = νεοσύλλεκτος στρατιώτης. Ὁ τύπ. *γιανίτσαρος* καὶ ἐξ ἐπιστολῆς τοῦ 1713, ἰδ. *É. Le-grand*, *Biblioth. gr. vulg.*, 4, 89 «τῶν πεζῶν στρατιωτῶν, οὓς γιανιτσάρους καλοῦσι». Αὐτόθ. 4, 149 καὶ ὁ τύπ. *γενίτσαρης*, «νὰ στείλῃ γενίτσαρην ἔξω».

1) Ὁ νεοσύλλεκτος, κυρίως ἄγριος, Τοῦρκος στρατιώτης τοῦ πεζικοῦ, ὁ ἀνήκων εἰς στρατιωτικὸν σῶμα ἀποτελούμενον ἐκ χριστιανῶν ἐξισλαμισθέντων διὰ τῆς βίας εἰς μικρὰν ἡλικίαν κοιν. καὶ Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Κρώμν. Οἶν. Τραπ. Χαλδ.) Τσακων. (Χαβουτσ.): *Ἡρθε γ' ἐχύθηκε μέσα σὰ 'ενίτσαρος* Νάξ. (Ἀπύρανθ.) *Ἡ βασιλοπούλα ἔρριξε τὰ κλειδιά 'ς τὸ γιανίτσαρο κ' ἔμπηκε 'ς τὸ κάστρο.* Πελοπν. (Βούρβουρ.) *Ἦταν ἄγριος σὰ γιανίτσαρος καὶ μαῦρος σὰ δαυλὶ Χ.Χρηστοβασ., Διαγων., 19. || Φρ. "Οξου μὴ δέρῃ οὐ θάνατους καὶ μέσα οἱ γιανιτσάρ' (ἐπὶ τοῦ εὐρισκομένου εἰς δυσχερῆ θέσιν) Μακεδ. (Καταφύγ.) Τὸν ποντ'κὸ γιανίτσαρο τὸν κάνουνε (ἐπὶ τῶν μεγαλοποιούντων τὰ μικρὰ καὶ ἄσημα) Θράκ. (Σηλυβρ.) Τὸν ποντικὸ σοῦ τὸν κάνει γιανίτσαρο (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Γ.Ψυχάρ., ἐνθ' ἄν. — Λεξ. Βλαστ., ἐνθ. ἄν. || Αἰνιγμ. Χίλιοι μύριοι γιανιτσάροι 'ς ἓνα πάπλωμα κοιμοῦνται (τὸ ρόδι) Πελοπν. (Βούρβουρ.) ||* Ἄσμ.

